Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-01-13

LS 2015-1299

Landstingsstyrelsen

Svar på skrivelse från Socialdemokraterna om Handens sjukhus

Föredragande landstingsråd: Paul Lindquist

Ärendebeskrivning

Socialdemokraterna har i skrivelse till landstingsstyrelsen den 11 mars 2015 ställt ett antal frågor rörande Handens sjukhus och den genomlysning som gjorts avseende investerings- respektive driftskostnad för alternativa lokallösningar samt hur detta har presenterats och kommunicerats inom landstinget och Haninge kommun.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att anse skrivelsen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholm växer, fler barn föds och större andel av befolkningen blir äldre. Detta medför att den vård som ska bedrivas i framtiden måste planeras på ett annorlunda sätt än vad som gjorts tidigare. NKS byggs för att tillhandahålla vård för de svårast sjuka patienterna och för att, i samverkan med främst Karolinska Institutet, bedriva avancerad forskning. Tack vare innovationer och bättre kunskaper inom vården har vårdtider i många fall kortats ner och patienterna vårdas oftast bättre närmare hemmet. För att säkerställa vården i systemet som helhet kommer vårdplatser att säkras på akutsjukhusen och övriga sjukhus i länet. Så långt det är möjligt ska vården planeras så att sjukhusens patientflöden och effektivitet upprätthålls och i de flesta fall förbättras. Handens sjukhus är ett viktigt sjukhus i en växande Stockholmsregion och en bit i detta enorma pussel.

En avsiktsförklaring tecknades 2013 mellan Stockholms läns landsting och Haninge kommun. I denna tar man ställning till att tillsätta resurser för att

utreda hur sjukvården i Haninge kan utvecklas utifrån vårdinriktning och lokalfrågan.

I avsiktsförklaringen lovades inte ett nytt sjukhus. Landstinget har lovat att utreda de bästa förutsättningarna för att ha kvar ett sjukhus i Haninge. Det skulle kunna vara genom att behålla, renovera och rusta upp nuvarande Handens sjukhus, förhyra i andra lokaler eller bygga nytt.

Landstingsstyrelsen beslutade den 20 maj 2014 att "med utgångspunkt i Hälso- och sjukvårdsförvaltningens analys och i enlighet med den avsiktsförklaring som landstinget och Haninge kommun undertecknade i juni 2013" utreda alternativa lokallösningar för vården.

Stockholms läns landsting har fortlöpande under de senaste åren haft kontakt med tjänstemän och politiker i Haninge i dessa och andra frågor.

Genomlysningen visar bland annat att en extern inhyrning eller nybyggnation skulle resultera i fördubblade lokalkostnader och därmed innebära stora kostnadsökningar för vården. Skulle det gamla sjukhuset rivas skulle det innebära att en reaförlust uppstår.

Det gjordes en förnyad analys av byggnadens status. Det framkom att man med utökat underhåll och åtgärdande av mindre myndighetsanmärkningar skulle kunna avvakta med beslut om större investeringar/extern förhyrning i ytterligare tio år.

Sålunda visar genomlysningen att det mest ekonomiskt fördelaktiga alternativet vare att upprusta och utföra myndighetsåtgärder i fastigheten. Därvid skulle Handens sjukhus kunna med ett fortsatt underhåll erbjuda lokaler för god vård i flera år framöver.

Den 16–17 juni 2015 fattade landstingsfullmäktige beslut om Stockholms läns landstings mål och budget 2016 och plan för åren 2017–2018 samt investeringsbudget för år 2016 och inriktningsnivåer för planåren 2017–2020. I budgeten redovisades en genomförandeplan för de mindre sjukhusen, tabell sid 134, där för Handens sjukhus i kolumnen utveckling/upprustning redovisas "endast mindre myndighetsåtgärder samt ett förstärkt underhåll under de närmaste åren".

Det är som alltid viktigt att göra en god genomlysning av investeringskostnader, driftskostnader och verksamhetskostnader inför dylika beslut och säkerställa att patient- och vårdsäkerheten upprätthålls.

Det är av yttersta vikt att värna skattebetalarnas medel och ansvarsfullt medverka till så mycket pengar som möjligt till vårdverksamhet.

Med hänvisning till ovanstående föreslås att skrivelsen ska anses besvarad.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 8 december 2015
Skrivelse från Socialdemokraterna den 3 november 2015

Torbjörn Rosdahl

Paul Lindquist

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar

Handläggare:
Marit Brusdal Penna

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-12-08

LS 2015-1299

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -12- 28
Dnr LS 2015-1299

Landstingsstyrelsen

Svar på skrivelse från Socialdemokraterna om Handens sjukhus

Ärendebeskrivning

Socialdemokraterna har i skrivelse till landstingsstyrelsen den 11 mars 2015 ställt ett antal frågor rörande Handens sjukhus och den genomlysning som gjorts avseende investerings- respektive driftskostnad för alternativa lokallösningar samt hur detta har presenterats och kommunicerats inom landstinget och Haninge kommun.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 8 december 2015
Skrivelse från Socialdemokraterna den 3 november 2015

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Bakgrund
Landstingsstyrelsen beslutade den 20 maj 2014 att ”med utgångspunkt i Hälso- och sjukvårdsförvaltningens analys och i enlighet med den avsiktsförklaring som landstinget och Haninge kommun undertecknade i juni 2013” utreda alternativa lokallösningar för vården.

Under hösten 2014 utreddes de olika alternativen
a) nybyggnation av ett nytt sjukhus
b) inhyrning av externa lokaler

Avsikten med utredningen var att belysa
a) ekonomiska konsekvenser
b) funktions- och fastighetsfrågor
c) tidplan i förhållande till önskad inriktning av hälso- och sjukvården i Haninge

Genomgång med Programkontor Framtidens hälso- och sjukvård, har gjorts avseende ytbehov för vårdlokaler varvid lokalbehovet för nuvarande verksamhet samt uppskattat långsiktigt behov definierades enligt nedan

	Nuvarande m²	%	Uppskattat framtida behov m²	%
"SLL förhyrning"	4 220	33	4 600	31
Vårdavtal	6 650	52	7 700	53
Vårdval	1 930	15	2 300	16
Summa, m² LOA	12 800		14 600	

a) Nybyggnation av ett nytt sjukhus
Nybyggnation i den norra delen av sjukhusfastigheten i egen regi kan inrymma en byggnad om 15-20 000 m² BTA (bruttoarea). Om bara det uppskattade framtida behovet skall tillgodoses, det vill säga 15 000 m² BTA, ger detta med en byggkostnad om 48000 kr/m² BTA en investeringskostnad om 720 miljoner kr. Med den beräkningsmodell som Locum AB tillämpar innebär detta en hyra om 3500-4000 kr/m² LOA (lokalarea). Nybyggnationen tar ca 50 procent av tomtytan i anspråk vilket, efter detaljplaneändring, torde göra det möjligt att få till byggrätter för 300-350 lägenheter. Värdet av byggrätterna kan anges till cirka 20 miljoner kr. Rivning av nuvarande sjukhus är nödvändigt vilket med beaktande av bokfört värde, rivningskostnader mm ger en reaförlust på upp till 75 miljoner kr. Med beslut år 2016-2017 kan ett nytt sjukhus stå färdigt tidigast år 2020-2021.

b) Inhyrning av externa lokaler
Med hänsyn till kraven på centralt läge i kommunen, goda kommunikationer med mera har två objekt vid Handens pendeltågsstation studerats; Haningeterassen - nybyggnadsprojekt och Najaden - befintlig byggnad.

För vårdlokaler i projektet vid Haningeterrassen erhölls preliminär offert från den blivande fastighetsägaren SveaNor, där hyra vid ett långt avtal efter anpassning (upphandling av anpassningen enligt lagen om offentlig upphandling, LOU) uppskattades till totalt 3500-4000 kr/m² LOA. Stor

osäkerhet finns om den slutliga hyran då lokalanpassningskostnaden för vård är svår att i förväg bedöma. Ett färdigställande av lokalerna skulle kunna ske tidigast år 2018- 2019.

Om externa lokaler hyrs medför detta att avveckling av vården på befintlig fastighet kan genomföras och sjukhusfastigheten kan planläggas för cirka 500-550 lägenheter. Värdet av byggrätterna minskat med rivningskostnader och bokfört värde ger en reaförlust om cirka 50 miljoner kr.

För alternativet Najaden var svårigheten den låga takhöjden vilken gjorde att endast cirka 5000 m² kunde inrymmas i byggnaden. Dessutom ville inte kommunen i den pågående detaljplaneläggningen av fastigheten utlova att få in användningsbestämmelsen vård. Takhöjden och planfrågan gjorde att endast del av verksamheten kunde inrymmas i byggnaden.

Kontakter med kommunen
Stockholms läns landsting har fortlöpande under de senaste åren haft kontakt med tjänstemän och politiker i Haninge i frågor om såväl projektet vid Haningeterassen som frågor om Handens sjukhus.

Vad gäller bussterminalen i Haningeterassen tecknades i februari 2014 ett avtal mellan SveaNor, landstinget och kommunen. Beträffande en eventuell vårddel i projektet har SveaNor kontaktat landstinget med förslag på hur ett hyresavtal för landstinget skulle kunna utformas.

Det har även skett ett antal möten avseende möjlig användning av mark och byggnader inom nuvarande sjukhusfastighet vid en eventuell utflytt av vården till annan lokalisering.

Övervägande
Nybyggnation av extern part är inte möjlig utan ny detaljplan. Hyran är beroende av investeringskostnaden men kommer troligen att ligga i närheten av ovanstående intervall 3500-4000 kr/m² LOA. Momsfrågan ger en högre hyra vid vårdval.

Konsekvenser vid byggnation i egen regi
Om detta alternativ skulle bli aktuellt borde landstinget uppföra en byggnad för samtlig vård det vill säga cirka 15000 m² BTA trots att "vården i Stockholms läns landsting" bara utgör en tredjedel av den vård som idag bedrivs vid Handens sjukhus. En fördel skulle vara att landstinget kan lyfta all moms vilket gör att även om vården bedrivs via vårdval har en vårdgivare sannolikt intresse att hyra här. Den stora nackdelen var att

landstinget inte har utrymme i den redan hårt ansträngda investeringsbudgeten samt att en reaförlust erhålls när det gamla sjukhuset rivs. Lokaliseringen på den egna fastigheten bedöms också ligga för långt ifrån pendeltågsstationen.

Konsekvenser vid inhyrning av lokaler

Positivt var att landstinget bara skulle behöva teckna avtal för de ytor som erfordras för egen bedriven vård och vårdavtal. Negativt är dels att det bara fanns en tänkbar anbudsgivare/hyresvärd vilket inte gav en tillfredsställande konkurrenssituation, dels att det rådde oklarheter kring upphandlingsfrågorna. Det pågick även diskussioner om vårdval för geriatrik vilket skulle kunna påverka ytan för den del som landstinget skulle förhyra.

Förnyad analys av sjukhusbyggnadens status

Med anledning av att inget av ovanstående alternativ bedömdes tillräckligt bra för att gå vidare med gjordes en förnyad analys av byggnadens status. Härvid framkom att man med utökat underhåll och åtgärdande av mindre myndighetsanmärkningar skulle kunna avvakta med beslut om större investeringar/extern förhyrning i ytterligare tio år.

Den övergripande styrgruppens rekommendation till landstingsstyrelsen

En extern inhyrning eller nybyggnation skulle resultera i fördubblade lokalkostnader och därmed innebära stora kostnadsökningar för vården.

Mot bakgrund av vad som redovisats i utredningen var den övergripande styrgruppens rekommendation till landstingsstyrelsen i samband med budget 2016, att tills vidare bibehålla vården i befintligt sjukhus i Handen och parallellt med att åtgärda mindre myndighetsanmärkningar förstärka underhållet under de närmaste åren.

Den 16–17 juni 2015 fattade landstingsfullmäktige beslut om Stockholms läns landsting Mål och budget 2016 och plan för åren 2017–2018 samt investeringsbudget för år 2016 och inriktningsnivåer för planåren 2017–2020. I budgeten redovisades en genomförandeplan för de mindre sjukhusen, tabell sid 134, där för Handens sjukhus i kolumnen utveckling/upprustning redovisas ”endast mindre myndighetsåtgärder samt ett förstärkt underhåll under de närmaste åren”.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förvaltningen att skrivelsen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Marit Brusdal Penna
Direktör Strategiska
fastighetsfrågor och investeringar

Stockholms läns landsting
SOCIALDEMOKRATERNA

SKRIVELSE

2015-11-03

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -11- 03
Dnr LS 2015-1299

Landstingsstyrelsen

Skrivelse angående Handens sjukhus

Handens sjukhus är ett strategiskt närsjukhus för det snabbt växande Södertörn. Närsjukhus och närakuter kommer i framtiden att spela en allt viktigare roll för att ge bästa möjliga vård nära invånarna och Handens sjukhus är ett viktigt sjukhus inte bara för Haninge, men också av stor betydelse för Nynäshamn, Tyresö och andra närliggande kommuner.

Nuvarande närsjukhus har nått sin tekniska livslängd. Antingen måste sjukhuset rustas upp, eller så måste sjukhuset få nya lokaler. Generellt har landstinget byggt för lite nytt och renoverat för dyrt för ofta och det finns möjligheter till en flytt till ett mer strategiskt läge för sjukhuset inom Haninge kommun. Landstinget bör därför föra en dialog med kommunen om möjliga detaljplaneförändringar för att säkra tillgången till moderna lokaler till konkurrenskraftig kostnad som säkerställer tillgången till närsjukvård under överskådlig tid utan minskad vårdproduktion under renovering.

Frågan om Handens sjukhus framtid är inte ny. Landstinget har i två omgångar fattat beslut om utredning av hur sjukhuset ska få tillgång till nya, ändamålsenliga lokaler. Vidare så har tjänstemännen vid hälso- och sjukvårdsförvaltningen definierat vilken typ av sjukvård som behövs i området runt nuvarande Handens närsjukhus för att klara den demografiska utvecklingen.

Innan valet 2014 undertecknade Torbjörn Rosdahl en avsiktsförklaring om ett första steg mot ett nytt sjukhus i Handen. Torbjörn Rosdahl sade i Nynäshamnsposten (13 juni 2013) att ”Överenskommelsen är ett stort och värdefullt steg i utbyggnaden vi gör av vården i Stockholms län, vi ökar antalet vårdplatser och bygger helt nya, moderna lokaler”.

Moderaterna ville ge intryck av att man lovade ett nytt närsjukhus. Detta har man sedan dess backat från.

Paul Lindquist har i ett interpellationssvar till mig (LS 2015-0271) sagt att ”Förvaltningen arbetar […] med ett antal olika scenarior, nybyggnad respektive inhyrning, där underlag för beslut kan förväntas innan sommaren 2015.”

I samma interpellationssvar säger Paul Lindquist även att ”Det är som alltid viktigt att göra en god genomlysning av investeringskostnader, driftskostnader och verksamhetskostnader inför dylika beslut och säkerställa att patient- och vårdsäkerheten upprätthålls.”

Trots detta lämnade Paul Lindquist senast besked via twitter om att "vi ej lovat bygga nytt sjukhus, men att utreda frågan vilket vi gjort [...] slutsatsen blev att bästa alternativ var att renovera befintligt sjukhus" (20 oktober 2015).

Det är orimligt att hantera viktiga investeringsar i länets sjukvård, med stor betydelse för invånarna i Haninge kommun och Södertörn, på detta sätt.
Oavsett om beslutet landar i renovering, nybyggnation eller att på andra sätt säkra tillfredsställande lokaler krävs en offentliggjord utredning, seriös kostnadsjämförelse och politisk hantering i lämpliga organ. Detta har inte skett.

Med anledning av detta vill vi ha svar på följande frågor:

- På vilket sätt har en " god genomlysning av investeringskostnader, driftskostnader och verksamhetskostnader" skett och när har det utlovade beslutsunderlaget presenterats i lämpliga politiska organ så som lovades i interpellationssvaret?
- Hur ser alternativen renovering, ombyggnad, inhyrning, ut i fråga om långsiktiga och kortsiktiga kostnader, patient- och vårdsäkerhet?
- Hur har dialogen med Haninge kommun sett ut och på vilket sätt har denna rapporterats i lämpliga politiska organ?